

Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht, Verzuim en ingebrekestelling bij consumentenkoop: de beperkte reikwijdte van artikel 7:19a BW

Vindplaats: NTBR 2014/38
Auteur: Alex Geert Castermans^[1]

Bijgewerkt tot: 28-09-2014

1. Sinds 13 juni 2014: artikel 7:19a BW

Volgens de regering geven de leden 1 en 2 van artikel 7:19a BW bijzondere regels voor het geval de verkoper in verzuim is vanwege te late levering aan een consument.^[2] Daarmee zet de regering de lezer op het verkeerde been. De bepaling gaat niet om regels voor het geval de verkoper in verzuim is, maar om regels *voor het intreden* van het verzuim voor het geval de verkoper te laat is met aflevering aan een consument.

Volgens lid 1 is de verkoper die te laat aflevert in verzuim 'wanneer hij door de koper in gebreke wordt gesteld bij een aanmaning waarbij hem een redelijke termijn voor de aflevering wordt gesteld, en nakoming binnen deze termijn uitblijft'. Lid 2 voegt daaraan toe dat het verzuim van de verkoper zonder ingebrekestelling intreedt wanneer:

- a. de verkoper heeft geweigerd de zaken te leveren;
- b. aflevering binnen de overeengekomen levertermijn essentieel is, alle omstandigheden rond de sluiting van de overeenkomst in aanmerking genomen; of
- c. de koper aan de verkoper voor het sluiten van de overeenkomst heeft medegedeeld dat aflevering voor of op een bepaalde datum essentieel is.

Op het oog komt dit alles bekend voor, maar er zijn verschillen tussen artikel 7:19a BW en de wettelijke regeling van verzuim- en ingebrekestelling in het algemene vermogensrecht.^[3]

Artikel 6:82 BW stelt een schriftelijkheidsvereiste, terwijl volgens artikel 7:19a BW de ingebrekestelling niet aan een vorm is gebonden. Een telefonische aanmaning voldoet.^[4] Verder wordt in het algemeen wel een aansprakelijkheidstelling geëist.^[5] Hiervan rept de nieuwe regeling niet. Voorts zijn de uitzonderingen op het vereiste van een ingebrekestelling in artikel 7:19a lid 2 BW anders gedefinieerd dan in artikel 6:83 BW. Bijvoorbeeld bij een weigering tot aflevering (artikel 7:19a lid 2 onder a BW) moet het gaan om een uitdrukkelijke verklaring die een weigering inhoudt. Dat is een strengere eis dan artikel 6:83 onder c BW stelt, waar genoeg wordt genomen met een mededeling van de schuldenaar waaruit de schuldeiser moet afleiden dat de schuldenaar in de nakoming van de verbintenis zal tekortschieten. Wat niet uit de tekst blijkt, is dat de regeling voorbijgaat aan de kern van de verzuim- en ingebrekestellingsjurisprudentie, dat in een concreet geval op grond van redelijkheid en billijkheid minder strenge eisen of juist strengere eisen kunnen worden gesteld aan het intreden van het verzuim.^[6]

Bij te late aflevering aan consumenten is het geen uitgemaakte zaak dat die jurisprudentie van betekenis blijft. Artikel 7:19a BW heeft zijn wortels immers in de Richtlijn consumentenrechten, die volledige harmonisatie nastreeft.⁷ Het trio welgedefinieerde gevallen waarin kan worden afgezien van ingebrekestelling, kan dus op nationaal niveau niet zomaar worden ingeperkt of uitgebreid.

2. Artikel 7:19a BW hoeft niet te gelden voor schadevergoeding

Artikel 7:19a BW is gebaseerd op artikel 18 lid 2 van de richtlijn. Laatstgenoemde bepaling is klaarblijkelijk geschreven met het oog op de ontbindingsbevoegdheid:

“Indien de handelaar de goederen niet binnen de aanvullende termijn levert, heeft de consument het recht de overeenkomst te beëindigen.”

Blijkens overweging 52 van de preambule van de richtlijn hebben de richtlijngevers rekening willen houden met de mogelijkheid dat de handelaar speciaal voor de consument goederen heeft moeten fabriceren of aanschaffen en die de handelaar bij beëindiging niet zonder aanzienlijk verlies kan hergebruiken. Dit bezwaar doet zich bij een vordering tot schadevergoeding niet voor.

Op dit punt heeft de Nederlandse wetgever de richtlijn niet zo nauw gevolgd: artikel 7:19a leden 1 en 2 BW zouden niet alleen bij ontbinding maar ook bij schadevergoeding kunnen worden toegepast. Zo'n uitbreiding is niet voorgeschreven. Integendeel, artikel 18 lid 4 bepaalt dat voor de consument, naast de beëindiging van de overeenkomst overeenkomstig lid 2, andere rechtsmiddelen openstaan krachtens het nationale recht.

Vanuit Europeesrechtelijk perspectief staat het de rechter dus vrij de reikwijdte van artikel 7:19a leden 1 en 2 BW te beperken tot de ontbindingsvordering. Hij kan vorderingen tot schadevergoeding blijven beoordelen in de lijn van de Nederlandse verzuimjurisprudentie. Zo zitten wij wel opgescheept met een veelheid aan verzuim- en ingebrekestellingsregelingen. De schuldeiser die er op tijd bij is, doet er goed aan niet te veel na te denken en altijd te kiezen voor een aanmaning.

3. Ingebrekestelling buiten de context van verzuim

Bij ontbinding kan – althans in zaken die onder de reikwijdte van de richtlijn vallen – niet met het ingebrekestellingsvereiste van artikel 7:19a lid 2 BW worden gerommeld. Daarbij zij bedacht dat het ingebrekestellingsvereiste volgens artikel 7:19a BW in méér gevallen zal gelden dan het algemene vermogensrecht voorschrijft.

Volgens artikel 6:265 lid 2 BW is verzuim slechts vereist als nakoming terstond mogelijk is. Alleen als verzuim vereist is, komt naar algemeen vermogensrecht de ingebrekestelling in beeld. Volgens de Richtlijn consumentenrechten is een aanmaning vereist voordat kan worden ontbonden wegens te late aflevering, ongeacht de vraag of verzuim is vereist.

Hier wreekt zich dat naar Nederlands recht de ingebrekestelling in beginsel alleen een rol speelt in de context van verzuim, terwijl het in de richtlijn een zelfstandig vereiste is voor het aannemen van de ontbindingsbevoegdheid.

Dit verschil is niet zonder praktische consequentie. Een ingebrekestelling zou immers best zin kunnen hebben, indien de verhindering mogelijk binnen een redelijke termijn wordt opgeheven. Naar algemeen vermogensrecht kan de schuldeiser direct ontbinden, zodat hij zijn handen vrij heeft naar alternatieven te zoeken. Volgens artikel 7:19a BW zal hij eerst een termijn moeten stellen, voordat hij

ontbindingsbevoegd is. Voor beide systemen valt wat te zeggen. Maar het Europese systeem zal kunnen knellen, als het juist is dat de redelijkheid en billijkheid niet zo kunnen ingrijpen als zij in de Nederlandse verzuimjurisprudentie is doen.

4.En/of, en/of

Door de implementatie van de Richtlijn consumentenrechten is de toch al ingewikkelde Nederlandse regeling van verzuim nog ingewikkelder geworden. We zitten nu opgescheept met een regeling over verzuim *en/of* ingebrekestelling bij schadevergoeding *en/of* ontbinding. De rechter kan ervoor kiezen artikel 7:19a BW alleen toe te passen bij ontbinding. Bij ontbinding moet hij de Nederlandse verzuimjurisprudentie achterwege laten, tenzij hij het aandurft de redelijkheid en billijkheid ook te laten ingrijpen waar de Europese richtlijngevers volledige harmonisatie hebben nagestreefd.

Voetnoten

- [1] Citeerwijze: A.G. Castermans, 'Verzuim en ingebrekestelling bij consumentenkoop: de beperkte reikwijdte van artikel 7:19a BW', *NTBR* 2014/38, afl. 9.
- [2] MvT, [Kamerstukken II 2012/13, 33520, nr. 3](#), p. 61.
- [3] Waarover H.N. Schelhaas, 'In verzuim', *NTBR* 2013/37.
- [4] MvT, [Kamerstukken II 2012/13, 33520, nr. 3](#), p. 60/61.
- [5] TM, *Parl. Gesch. BW Boek 6*, p. 288, waarover kritisch H.J.S.M. Langbroek, 'De ingebrekestelling, een nieuwe update', *Tijdschrift overeenkomst in de rechtspraak* 2012, p. 36-37
- [6] HR 6 oktober 2000, *NJ* 2000/691 (*Verzicht/Van Eijndhoven*), HR 4 oktober 2002, *NJ* 2003/257 (*Fraanje/Götte*) en HR 22 oktober 2004, *NJ* 2006/597 (*Endlich/Bouwmachines*); vergelijk HR 13 januari 2012, *RvdW* 2012/107 (*Cubeware/A-line*).
- [7] Artikel 4 Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011, betreffende consumentenrechten, tot wijziging van Richtlijn 93/13/EEG van de Raad en van Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 85/577/EEG en van Richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad.